

Monitor Programma Noodplan lerarentekort

Mooie resultaten, maar urgentie voor aanpak blijft onverminderd hoog

Monitor

Deze monitor geeft inzicht in de ontwikkeling van het lerarentekort in het Amsterdamse primair onderwijs en de maatregelen waarmee het tekort wordt bestreden.

Aanleiding

Het lerarentekort in het Amsterdamse basisonderwijs is groot. Te veel Amsterdamse kinderen hebben geen vaste leerkracht of een leerkracht die (nog) niet bevoegd is voor de klas. Daarom is een Noodplan opgesteld met maatregelen om het lerarentekort in het basisonderwijs terug te dringen. Daarbij is besloten om zo nodig ongelijk te investeren om de kansengelijkheid te bevorderen.

Doel

In 2023 is het gemiddelde tekort aan bevoegde leraren in het basisonderwijs in Amsterdam kleiner dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort.

Definitie lerarentekort In deze monitor gaan we uit van het verschil tussen het aantal leraren (fte's) dat momenteel werkzaam is en het aantal dat er in de ideale situatie zou zijn.

Lerarentekort gemeten met nieuwe methodiek

Na twee metingen van het lerarentekort in oktober 2019 en 2020 met de Amsterdamse Monitor op basis van centrale data van DUO, is Amsterdam per februari 2021 overgestapt op de OCW-methodiek. Deze nieuwe methodiek heeft als voordeel dat de uitvraag decentraal wordt gedaan bij directeurs en bestuurders en dat de meting in G5-verband wordt uitgevoerd. Hierdoor is het mogelijk om vergelijkende analyses uit te voeren.

Hoe de monitoring er in de toekomst uit gaat zien weten we nog niet en is afhankelijk van een nieuw kabinet. Vooralsnog 1 of 2 keer per jaar.

Het lerarentekort in Amsterdam in februari 2021

Uit de meting met de OCW-methodiek in februari 2021 blijkt dat het tekort in Amsterdam gemiddeld 12,5%¹ (fte) is. De eerdere metingen met de Amsterdamse methodiek gaven aan dat het tekort in oktober 2019 12,6% en in oktober 2020 10,3% was.

Door de overstap naar een andere methodiek, een andere peildatum en de lage respons is de vergelijking met de eerdere Amsterdamse metingen niet goed te maken.

De OCW-methodiek en monitoring worden in G5-verband doorontwikkeld om de betrouwbaarheid te verbeteren. De gemeente heeft samen met de schoolbesturen verbeterpunten aangeleverd die OCW overneemt voor de volgende meting dit najaar

Effect en noodzaak van de maatregelen

Bij aanvang van de lerarenagenda was de verwachting dat het tekort vanaf 2019 continu zou stijgen. Dit is gelukkig geen realiteit geworden. Het is aannemelijk dat dit mede het gevolg is van de intensieve aanpak (zie pagina 3). De schoolbesturen bevestigen echter wel het beeld dat het lerarentekort nog steeds zorgwekkend is en ook in de nabije toekomst niet snel wordt opgelost. Er gaan de komende jaren veel leraren met pensioen, de huizenmarkt maakt het bijna onmogelijk voor leraren om in de stad te wonen en een landelijke salarisverhoging is nog niet in zicht. Dit alles geeft een sterk signaal dat de urgentie voor de gezamenlijke aanpak van het lerarentekort onverminderd hoog blijft.

¹ Personeelstekorten primair onderwijs in de G5, OCW / CentERdata, april 2021

Lerarentekort nog steeds hoog en ongelijk verdeeld

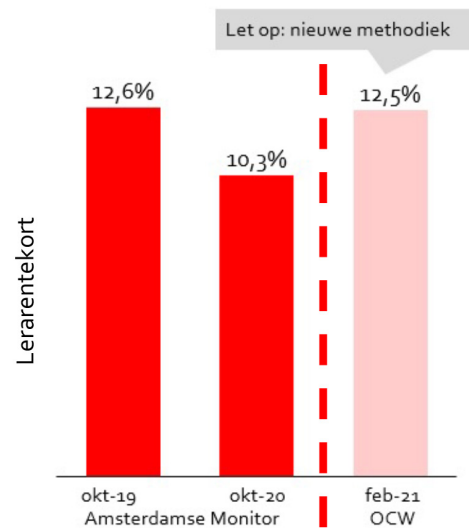
Lerarentekort in Amsterdam in 2021

Het Amsterdamse lerarentekort is door OCW in februari 2021 vastgesteld op gemiddeld 12,5%. De metingen in oktober 2019 (12,6%) en oktober 2020 (10,3%) zijn gedaan met de Amsterdamse methodiek en om die reden niet te vergelijken.

Tekorten per school blijven ongelijk verdeeld

De OCW-methodiek bevestigt het beeld uit de voorgaande monitoren dat het lerarentekort hoger is op scholen met een hoger schoolgewicht.

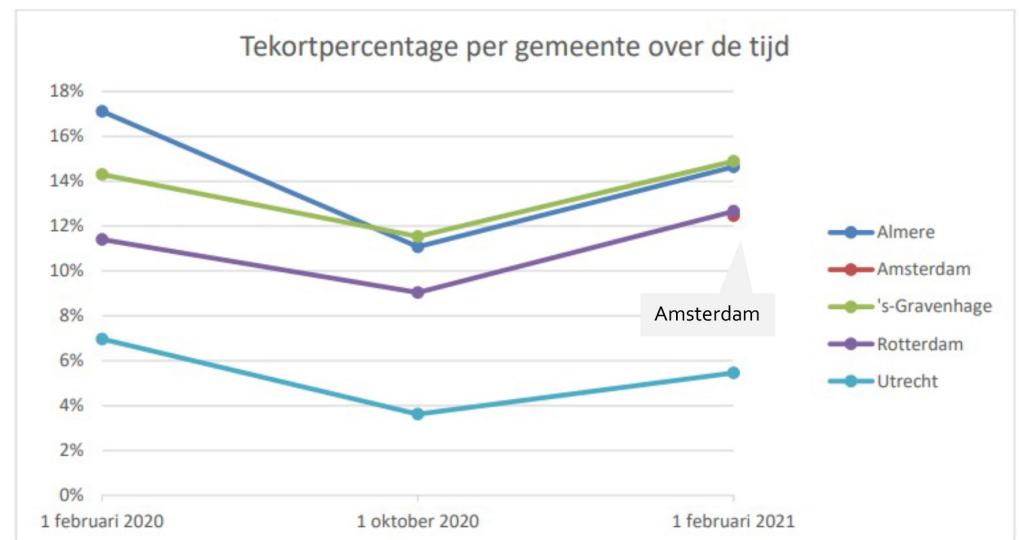
In oktober 2021 doet Amsterdam voor de tweede keer mee aan de OCW-meting. In de volgende Monitor wordt op basis van die resultaten gedetailleerder ingegaan op de verdeling van de tekorten over de scholen.



Vergelijking met de G5

Het voordeel van deelname aan de OCW-meting voor de G5 is dat het Amsterdamse tekort vanaf februari 2021 kan worden vergeleken met de andere grote steden. In tegenstelling tot in Amsterdam werd het tekort in de andere steden door OCW ook al in februari en oktober 2020 gemeten.

Onderstaande grafiek² toont dat het tekort in Amsterdam in 2021 kleiner is dan in Almere en Den Haag en vergelijkbaar is met Rotterdam. Het valt op dat in de andere steden het tekort in oktober 2020 afnam ten opzichte van de eerdere meting in februari en dat het tekort daarna in februari 2021 weer toenam.



Goede opbrengsten maatregelen tegen het lerarentekort

In Amsterdam werken de schoolbesturen en de gemeente samen aan een Noodplan lerarentekort. Het Noodplan omvat maatregelen gericht op vermindering van het lerarentekort, het omgaan met het tekort op de scholen, en een gelijke verdeling van het tekort in de stad. Het Noodplan lerarentekort is verdeeld in vier actielijnen:



1. Werving en behoud

- ✓ **Aanmeldingen Pabo:** 19% meer aanmeldingen in 20/21 dan in 19/20.
- ✓ **Zij-instroom Pabo:** in 20/21 zijn 119 zij-instromers gestart. De stedelijke begeleidingspool met coaches groeit nog steeds.
- ✓ **Modulair opleiden:** 40 onderwijs-ondersteuners zijn in 20/21 gestart met hun maatwerk opleidingstraject (in co-creatie ontworpen).
- ✓ **Leraar in Amsterdam, een kleurrijk beroep:** leernetwerken voor HR professionals en schoolleiders zijn gestart. Voor leraren gaan drie leerarrangementen van start.



2. Omgaan met langdurige tekorten

- ✓ **Omgaan met langdurige tekorten:**
Inzet externe professionals: in 20/21 hebben 32 scholen externe professionals ingezet voor een deel van de lestijd. 95% van de scholen is tevreden over de match. 85% ervaart een verlaging van de werkdruk.



3. Monitoring en lobby

- ✓ **Amsterdamse toelage:** alle Amsterdamse leraren ontvangen een basistoelage van € 925 (bij fulltime dienstverband). Leraren op scholen met een hoog schoolgewicht ontvangen de hogere toelage van € 2.310.



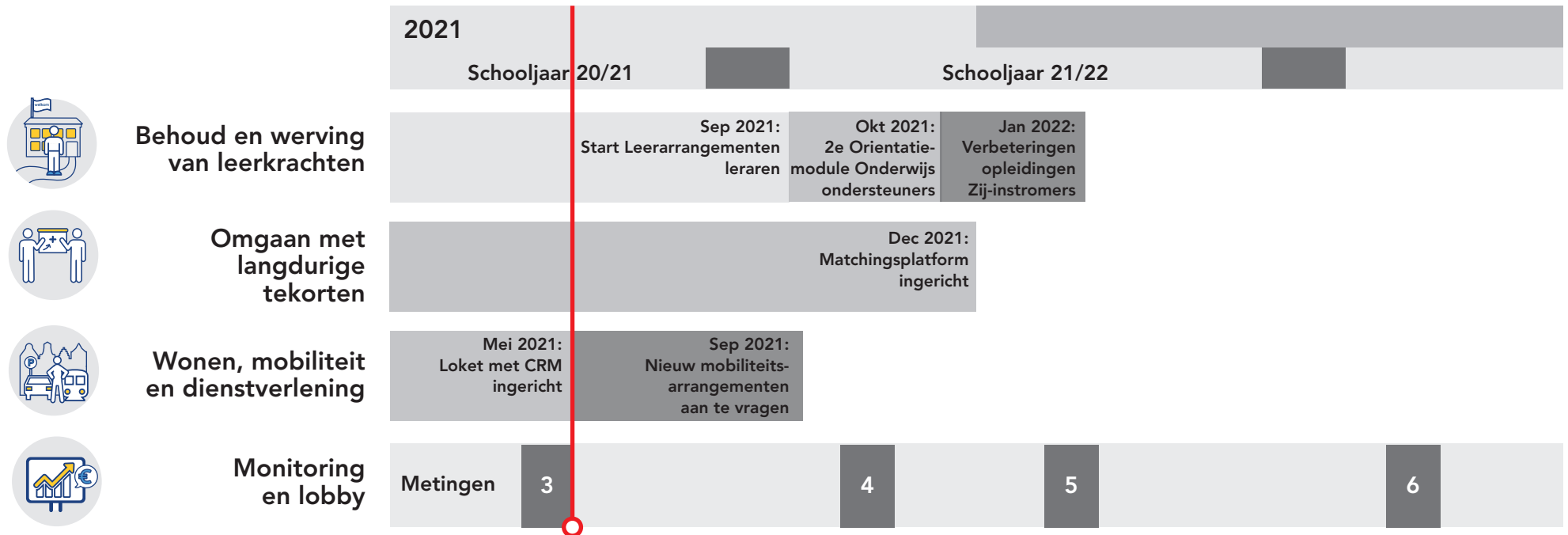
4. Wonen, mobiliteit en dienstverlening

- ✓ **Woningen voor leraren:** in 2020 zijn 39 woningen met voorrang aan leraren toegekend.
- ✓ **Tegemoetkoming reiskosten:** voor 20/21 ontvangt 1.285 fte een tegemoetkoming.
- ✓ **Parkeervergunningen:** de gemeente stelt tot medio 2022 voor schoollocaties extra parkeervergunningen beschikbaar. Noord en Nieuw-West: 4, overige stadsdelen: 2.

Doel

In 2023 is het gemiddelde lerarentekort minder dan 5% en is er geen ongelijkheid meer in de verdeling van het tekort in de stad.

De uitvoering van het Noodplan gaat door



Deze monitor betreft specifiek het noodplan lerarentekort

De Taskforce Lerarentekort, met vertegenwoordigers van de gemeente, het onderwijs en de lerarenopleidingen, zet ook maatregelen in op werving en behoud van leraren en schoolleiders. Het complete programma is te vinden op amsterdam.nl/lerarenagenda.

Colofon

Stuurgroep Programma Noodplan lerarentekort (BBO en gemeente Amsterdam)

Contact: info@bboamsterdam.nl of lerarenagenda@amsterdam.nl

Noodplan Lerarentekort

